

THEATER EELCO SMITS TE ZIEN IN 'GESCHIEDENIS VAN GEWELD'

Eelco Smits tijdens een repetitie van *Geschiedenis van geweld*. Met links van hem actrice Lotte Dunselman als de zus van Édouard Louis en op de achtergrond Sia Cyrroes, die Reda speelt. FOTO BART GRIETENS

'Als acteur ga ik ver'

Acteur Eelco Smits keert komend seizoen terug naar ITA, het gerenommeerde gezelschap van Ivo van Hove. Maar eerst vertolkt hij nog met volle overgave de rol van de Franse auteur Édouard Louis in de toneelbewerking van zijn autobiografische roman *Geschiedenis van geweld*.

door Esther Kleuver

We treffen elkaar bij de Haarlemse Schuur. Wanneer je de jeugdige ogende 45-jarige Smits, met zijn wat warrige haardos, in ogen-schouw neemt, dan zou je niet direct verwachten dat hij op het podium over een dusdanige présence beschikt, dat hij tot de crème de la crème van het Nederlandse toneel behoort.

De komende tijd vertolkt hij de rol van Édouard Louis, de razendpopulaire Franse auteur die in zijn roman *Geschiedenis van geweld* (2017) openhartig vertelt over een leuke date die ontaardt in een horrornacht, waarbij hij op gewelddadige wijze wordt verkracht en beroofd.

„Het is een heftig verhaal, met een duisternis waar je niet omheen kunt. Maar het gaat ook over zoveel meer dan alleen die volkomen uit de klauwen gelopen date.

Abdel Daoudi, de regisseur, noemt het ook wel een 'extreme oefening in empathie'. Édouard worstelt met het doen van aangifte. Hij snapt op een bepaalde manier wel waarom de Algerijnse Reda doet wat hij doet. Die empathie brengt hem in een lastig pakket en hij wordt geconfronteerd met zijn eigen ervaringen rondom racisme, homofobie en klassenverschillen.”

Overtuigen

De jonge regisseur Daoudi, die bij Toneelschuur Producties de kans krijgt zijn talent verder te ontwikkelen, wilde Eelco Smits graag voor de rol van Édouard hebben en wist hem met een goed onderbouwd verhaal te overtuigen. Dat vertrouwen is voor de acteur zeer belangrijk, zeker ook bij zo'n heftig („hoewel er ook ge-

noeg lucht in zit hoor”) stuk als dit.

„Als mens schaam ik me best snel, maar als acteur wil ik schaamteloos zijn, zonder angst. Wanneer ik een regisseur vertrouw, ga ik helemaal met hem mee in zijn visie. Ik vind dat ook mijn plicht als speler om daarin ver te gaan. Al heb ik ook weleens bij iemand gehad dat ik er helemaal geen zin in had om bijvoorbeeld naakt te gaan. Wanneer het vertrouwen ontbreekt, bewaak ik mijn grenzen wel.”

Ivo van Hove is ook zo iemand die hij blindelings vertrouwt. Nog voor hij naar de Toneelacademie in Maastricht ging, was hij als mid-

delbare scholier al onder de indruk van zijn werk bij onder meer Het Zuidelijk Toneel. In 2005 sloot hij zich aan bij Toneelgroep Amsterdam, dat vanaf 2018 verderging als ITA. „Ivo's werk is snoeihard en compromisloos. Dat moet kunst in mijn ogen ook zijn, omdat het leven ook zo is. Als iets pijn doet, dan doet het pijn. Als iets mooi is, dan is het mooi. Dat vond ik ook zo interessant aan een voorstelling als *Een klein leven*, waarin hij die pijn zo niet uit de weg ging.”

Toch besloot Smits in 2019 zijn contract bij ITA te verbreken en als freelancer verder te gaan. „Niet omdat

In zijn solo *Song from far away* (2015) durfde Eelco Smits klein en kwetsbaar te spelen.

FOTO JAN VERSWEYVELD

zonder werk. Wat een zachte exit zou zijn - ik zou nog wat projecten bij ITA in het buitenland spelen die nu ineens niet meer doorgingen - werd cold turkey. Plots was ik aan het nadenken over mogelijk een heel andere toekomst zonder het theater. Ik heb serieus overwogen om de Pabo te gaan doen, maar uiteindelijk vind ik acteren toch het allerleukst.”

Scheef oog

Uiteindelijk keert hij nu in het seizoen 23/24 terug op het oude, vertrouwde nest bij ITA. „Er was me bij mijn vertrek duidelijk gemaakt dat ik altijd terug mocht komen en ik ben op een gegeven moment toch maar eens gaan peilen hoe serieus dat was. Ik had als freelancer weliswaar niets te klagen, maar ik merkte dat ik altijd met een scheef oog ben blijven kijken naar wat zij aan het doen waren. Dan vond ik het toch jammer dat ik zelf niet in bepaalde voorstellingen zat. En ik miste ook het reizen en dat half in de schouwburg wonen.”

'Geschiedenis van geweld' van Toneelschuur Producties is nog t/m 26 nov. (24e première) te zien in de Schuur in Haarlem. Daarna tournee t/m 28 januari. Info: toneelschuurproducties.nl

'KUNST MOET COMPROMISLOOS ZIJN, OMDAT HET LEVEN ZO IS'